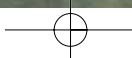

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ ΤΗΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Ι. Π. Μεσολογγίου 2010

*«Να χαράζεσαι στη ζωή τόσο προσεκτικά
που να μη ματώνει ποτέ η ευβλάβεια»*

Οδ. Ελύτης, «ΕΚ ΤΟΥ ΠΛΗΣΙΟΝ»

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ ΤΗΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Η έκδοση αυτή πραγματοποιήθηκε από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αιτωλοακαρνανίας με την ευκαιρία του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Υγροτόπων της 2^{ας} Φεβρουαρίου 2010. Το συντονισμό της έκδοσης είχε ο Αντινομάρχης Περιβάλλοντος κ. Δημοσθένης Καπόνης, ενώ τα κείμενα και την επιμέλεια της έκδοσης η κ. Όλγα Γιαννακογεώργου, μέλος της Παιδαγωγικής Ομάδας του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ι. Π. Μεσολογγίου, στα πλαίσια της συνεργασίας του Κέντρου με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και της διοργάνωσης δράσεων για τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Υγροτόπων.

Ιερή Πόλη Μεσολογγίου

Φεβρουάριος 2010

Έκδοση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αιτωλοακαρνανίας
Διοικητήριο, Μεσολόγγι τ.κ. 30200
τηλ.: 26313 - 61602-603 / fax: 26313-61207

...αντί προλόγου

Οι υγρότοποι στο πέρασμα του χρόνου αποτέλεσαν το σκηνικό της ιστορίας και του πολιτισμού μας. Καθόρισαν τόπους διαβίωσης και γεωγραφικά όρια, σχέσεις επικοινωνίας και συσχετισμούς δυνάμεων, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές δομές. Διαπαιδαγόγησαν, ενέπνευσαν.

Από τότε άλλαξαν πολλά, καθώς μεγάλο ποσοστό της συνολικής έκτασής τους σε εθνικό επίπεδο αλλοιώθηκε ή χάθηκε οριστικά κατά τη διάρκεια του εικοστού αιώνα. Οι αυξημένες απαιτήσεις σε νερό για ύδρευση και άρδευση οδήγησαν στην αποστράγγιση τεράστιων υγροτοπικών εκτάσεων, ενώ η ρύπανση και μια σειρά από άλλες ανθρώπινες δραστηριότητες συνέβαλαν καθοριστικά στην καταστροφή τους.

Ο νομός Αιτωλοακαρνανίας, αν και δεν ξέφυγε από τη γενικότερη κατάσταση, ωστόσο εξακολουθεί να αποτελεί τον πλουσιότερο σε υδατικά οικοσυστήματα νομό της Ελλάδας. Σήμερα, τα αναλλοίωτα στοιχεία των υγροτόπων μας – όσα διασώζονται – προσδιορίζουν το μέλλον του τόπου και της χώρας, συμβάλλοντας καθοριστικά στην παγκόσμια περιβαλλοντική ισορροπία μέσα από την αδιάσπαστη ενότητα ολόκληρου του Πλανήτη.

Η προστασία τους και η αειφορική διαχείριση των φυσικών μας πόρων, καθίσταται αναγκαιότητα αδήριτη. Ευθύνη συλλογική και ατομική. Γιατί, όντως, το περιβάλλον είναι ταυτόχρονα θέμα πολιτισμού, οικονομίας και πολιτικής.

Θύμιος Ν. Σώκος
Νομάρχης Αιτωλοακαρνανίας

Υγρότοποι

Λίμνες και παραλίμνιοι βιότοποι, παράχθια και δελταϊκά ποτάμια οικοσυστήματα, εκβολές, χείμαρροι, λιμνοθάλασσες, αλμυρόβαλτοι, γλυκόβαλτοι, καλαμώνες, αμμοθίνες, αλμυροί λειμώνες, υγρά λιβάδια και υδροχαρή δάση, αλυκές, λασποτόπια, έλη, πηγές, τεχνητές λίμνες...

Νερά στάσιμα ή ρέοντα, γλυκά ή αλμυρά και υφάλμυρα, περιοχές περιοδικά ή μόνιμα κατακλυσμένες, εκτάσεις με υπόστρωμα υγρό για μεγάλα διαστήματα...

Ποικιλόμορφοι σχηματισμοί της φύσης, περικλείοντας το ύδωρ της ζωής, το δομικό στοιχείο του Σύμπαντος!

Μεταφέρουν, διαβρώνουν, αποθέτουν, συνθέτουν, σμιλεύοντας το ανάγλυφο της Γης, χαρίζοντας πλούτο και ομορφιά μαζί, προσφέροντας ενδιαειτήματα σε πολυάριθμους φυτικούς και ζωικούς οργανισμούς, φιλοξενώντας και συντηρώντας τον άνθρωπο.

Αναβλύζουν το νερό της αφθονίας, διατρέχουν τη γη της ευφορίας, αγκαλιάζουν τις ακτές, προσφέροντας καταφύγιο και προστασία.

Λειτουργίες - Αξία

Υποστηρίζουν τροφικά πλέγματα, εμπλουτίζουν υπόγειους υδροφορείς, τροποποιούν πλημμυρικά φαινόμενα, παγιδεύουν ιζήματα, απορροφούν διοξείδιο του άνθρακα, αποθηκεύουν και απελευθερώνουν θερμότητα, δεσμεύουν ηλιακή ακτινοβολία.

Υποστηρίζουν πλούσια βιοποικιλότητα. Υδρεύουν, βελτιώνοντας την ποιότητα του νερού ως βιολογικά φίλτρα. Αρδεύουν τη γεωργική γη. Προσφέρουν άφθονα αλιεύματα. Παρέχουν βοσκήσιμη ύλη για την κτηνοτροφία. Έχουν αξία υλοτομική, υδροηλεκτρική, αλατοπηκτική, αμμοληπτική και επίσης επιστημονική, εκπαιδευτική και πολιτιστική.

Βελτιώνουν το κλίμα και επιδρούν στην ανθρώπινη ψυχή ως καταλύτες: η αξεπέραστη πολυμορφία των υγροτοπικών οικοσυστημάτων παραπέμπει κατευθείαν σε παραδείσια ομορφιά, τονώνοντας το συναίσθημα, εμπνέοντας, λειτουργώντας ως αντίδοτο στις σύγχρονες «*άγονες ερήμους*» και στη συνεχώς υποβαθμούμενη περιβαλλοντική μας υπόσταση.

*Το Νεώριο
της αρχαίας πόλης των Ονιαδών*

*Η πόλη του Αιτωλικού,
χτισμένη σε νησίδα της Ισσας*

*Παναγία Φανερωμένη,
στο όρος Καλή-Χίτσα στο Λεσίνι*

Οι Υγρότοποι της Αιτωλοακαρνανίας

Ολόκληρη η μακρόχρονη παρουσία του ανθρώπου στην αιτωλοακαρνανική γη είναι στενά συνυφασμένη με τους υγρότοπους, που καλύπτουν μέχρι σήμερα μεγάλο μέρος του νομού.

Προϊστορικοί οικισμοί, μνημεία, τεχνικά έργα, παραγωγικές δραστηριότητες, ήθη και έθιμα προσαρμοσμένα στους ρυθμούς και τους νόμους του υγρού στοιχείου, μαρτυρούν την άρρηκτη σχέση του ανθρώπινου βίου με τους υγρότοπους, επιβεβαιώνοντας τη μέχρι τώρα αρμονική σχέση του ανθρώπου με τη φύση.

Φιλοξενώντας το μεγαλύτερο αριθμό υγροτοπικών οικοσυστημάτων, τόσο σε έκταση όσο και σε ποικιλία βιότοπων, ο νομός Αιτωλοακαρνανίας χαρακτηρίζεται από την κυριαρχία του υγρού στοιχείου.

*Ανάπτυξη διβαριού στη λιμνοθάλασσα.
Στο βάθος διακρίνεται η λουρονησίδα του Άη Σώστη
με το ομώνυμο εκκλησιάκι και το φάρο, που παλιότερα
αποτελέσε σπονδαίο λιμάνι.*

Ποτάμια

Αχελώος

(Ramsar, Natura, Εθνική Νομοθεσία)

«Ο Θεοπόταμος». «Ο Αργυροδίνης». «Ο Ασπροπόταμος». «Ο Θόας». Το σύμβολο της αιώνιας πάλης του ανθρώπου ενάντια στις φυσικές δυνάμεις, αλλά και της απόλυτης φυσικής κυριαρχίας που μπορεί να οδηγήσει σε αφθονία ή καταστροφή.

Ο πλουσιότερος σε νερά γηγενής ποταμός της Ελλάδας, πηγάζοντας από την οροσειρά της Πίνδου - χρισμένος με δυνάμεις μορφοποιητικές, καθώς με τις άφθονες προσχώσεις του διαμόρφωσε γη στο πέρασμά του και ένα από τα πλέον ποικιλόμορφα και μεγαλύτερα οικοσυστήματα - έμελλε να ταυτιστεί με έναν ακόμα σύγχρονο μύθο: μέσα από την επιδιωκόμενη εκτροπή των υδάτων του θα επιδικάσει ως «*Νέος Θεός*» το μέλλον της χώρας, και μαζί και την ανθρώπινη αλαζονεία και φαυλότητα που απειλεί να διαταράξει τη φυσική αρμονία μέσα από την πλάνη της ανθρώπινης επικυριαρχίας.

Εύηνος

(Ramsar, Natura, Εθνική Νομοθεσία)

Ἡ «*Φίδαρης*», λόγω των πολλαπλών σχηματισμών του κατεβαίνοντας από τα ορεινά της Αιτωλοακαρνανίας, αποτέλεσε μαζί με τον Αχελώο το γενεσιουργό αίτιο της λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου και της ιδιαίτερης μορφολογίας της περιοχής. Εκβάλλοντας στα όρια Πατραϊκού και Κορινθιακού Κόλπου, υποστηρίζει ένα από τα πιο σημαντικά οικοσυστήματα, με το μεγαλύτερο ενιαίο τμήμα φυσικού αλμυρού έλους στην περιοχή.

Μόρνος

(Εθνική Νομοθεσία)

Αδύναμος πλέον, αδειάζοντας στο ταξίδι του προς την Αττική για να υδροδοτηθεί η πρωτεύουσα, εκβάλλει στα όρια με το νομό Φωκίδας, υποστηρίζοντας τον υγρότοπό του με τα λιγοστά νερά που φτάνουν στις εκβολές του.

Λιμνοθάλασσες

Λιμνοθάλασσα

Μεσολογγίου – Αιτωλικού

(Ramsar, Natura, βιογενετικό απόθεμα, Εθνική Νομοθεσία)

Αναδύθηκε από τις φερτές ύλες και τα νερά του Αχελώου και του Ευήνου που την περιβάλλουν. Παραδομένη στη δίνη του υγρού στοιχείου, σε μια διαρκή διαδικασία μετάλλαξης, ολόκληρη η περιοχή μετατράπηκε σε ένα εκτεταμένο σύμπλεγμα υγροτόπων που ξεπερνά τα 220.000 στρέμματα. Πρόκειται για ένα πολύπλοκο και εξαιρετικά δυναμικό οικοσύστημα, όπου οι υδρολογικές συνθήκες και η αλατότητα του νερού μεταβάλλονται συνεχώς, δημιουργώντας ποικίλα υγροτοπικά περιβάλλοντα: λασπώδεις και αμμώδεις επίπεδες εκτάσεις που αποκαλύπτονται κατά την αμψότιδα, λιμνοθάλασσες, εκτάσεις βυθού με βλάστηση Ποσειδωνίας, αλίπεδα, αλόφιλες λόχμες, κινούμενες θίνες, θαμνώδεις φυτοκοινωνίες, πουρναρότοπους, ψευδοστέπες, εκβολές ποταμών, δάση φράξου δημιουργώντας το «Εθνικό Πάρκο Λιμνοθαλασσών Μεσολογγίου-Αιτωλικού, κάτω ρου και εκβολών ποταμών Αχελώου και Ευήνου και νήσων Εχινάδων».

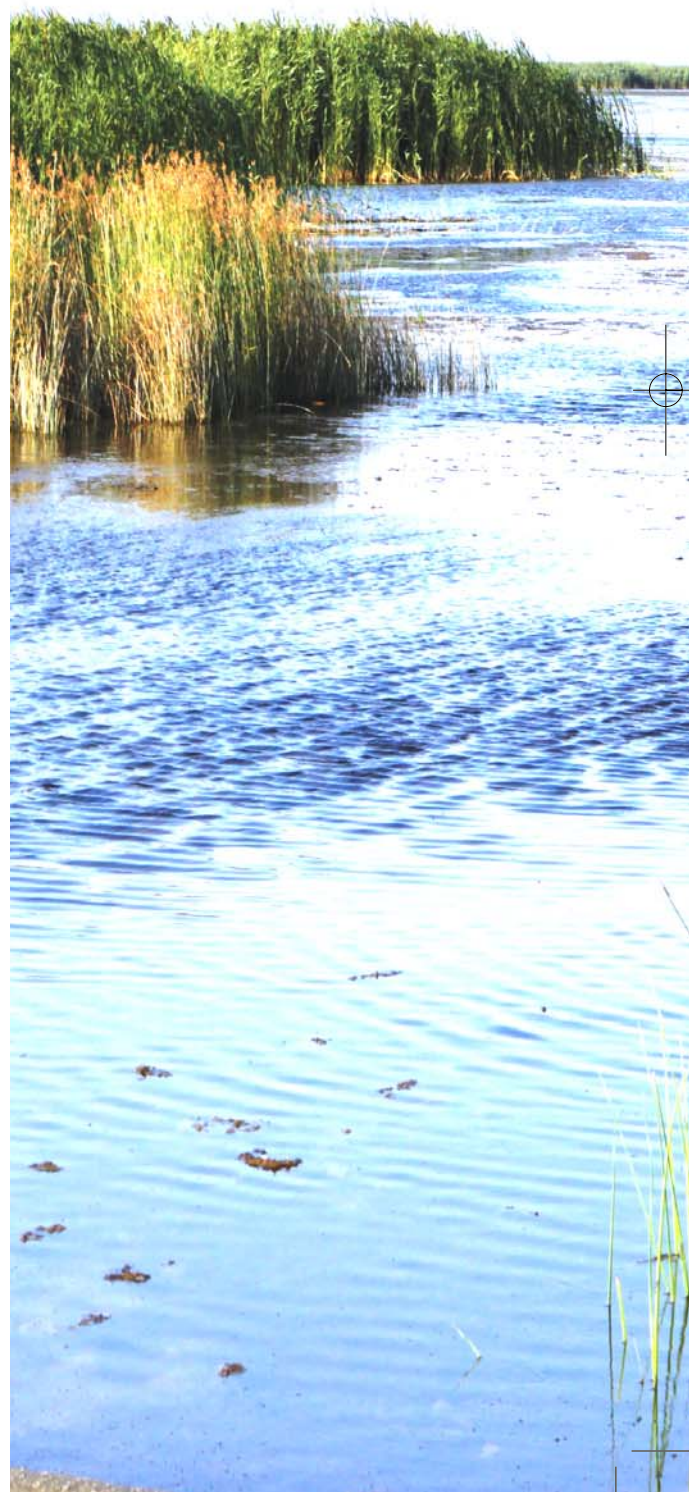

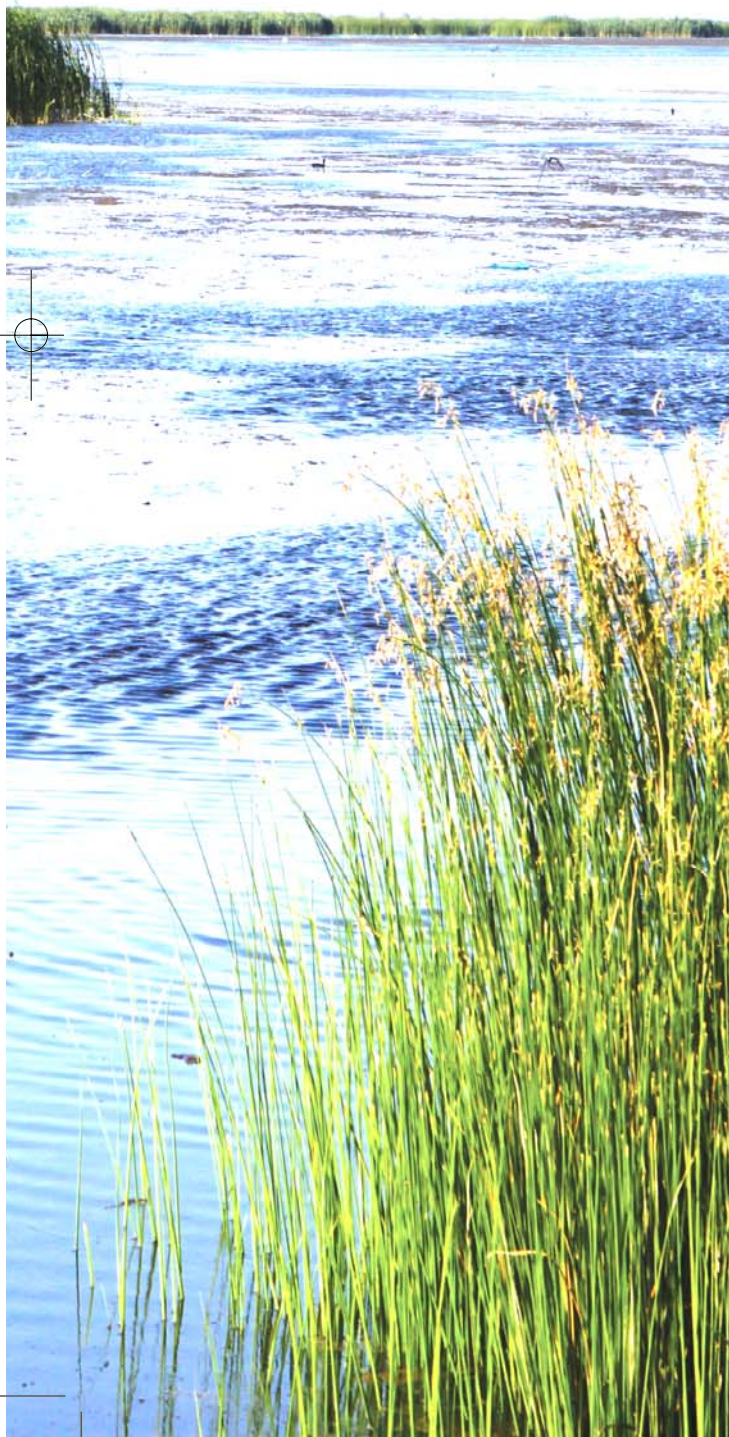
Ολόκληρη η περιοχή έχει υποστεί έντονη επίδραση από ανθρώπινες δραστηριότητες, που είτε μείωσαν την αρχική της έκταση είτε επιβάρυναν την ποιότητα των υδάτων της είτε ανέκοψαν τη φυσική εισροή γλυκών υδάτων, ανατρέποντας το υδατικό ισοζύγιο αρμυρού και γλυκού νερού που καθόριζε την ποικιλία των οικοτύπων. Ωστόσο, παρά την εκτεταμένη υποβάθμιση, θεωρείται πολύ σημαντικός υγρότοπος.

Η πανίδα - και κυρίως η ορνιθοπανίδα - αλλά και η χλωρίδα παρουσιάζουν μεγάλη ιδιαιτερότητα λόγω της παρουσίας και κυριαρχίας ειδών του υγρού στοιχείου, περιλαμβάνοντας πολλά ενδημικά, σπάνια ή απειλούμενα είδη. Ξεχωρίζει το αμιγές δάσος του φράξου στο Λεσίνι, που έχει χαρακτηριστεί ως βιογενετικό απόθεμα, με υπολείμματα ίδιου δάσους και στις όχθες του Ευήνου. Επίσης οι μεγάλοι καλάμωνες, τα εκτεταμένα αλμυρά έλη, τα αλλουβιακά εδάφη του Ευήνου και η αμμόφιλη βλάστηση, ιδιαίτερος των λουρονησίδων, αναδεικνύουν την περιοχή σε ένα τεράστιο βιολογικό εργαστήριο.

Αγκαλιάζοντας έναν ολόκληρο κόσμο - τον κόσμο της λιμνοθάλασσας - το σύμπλεγμα υγροτόπων Μεσολογίου / Αιτωλικού προσείλκυσε από την αρχαιότητα την ανθρώπινη παρουσία. Η αφθονία των φυσικών πόρων (γλυκού νερού, αλατιού, αλιευμάτων, εύφορων και βοσκήσιμων εδαφών), η ασφάλεια που παρείχαν τα ρηχά νερά και οι ιδιόμορφοι σχηματισμοί από επιδρομείς, όπως επίσης η ομορφιά του φυσικού τοπίου εδραίωσαν την ανθρώπινη παρουσία στην περιοχή. Ναυτιλία, ναπηγική, αλιεία, αλοπηγία, εμπόριο, υπήρξαν δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν ιδιαίτερα, στηρίζοντας ταυτόχρονα σπουδαίο πολιτισμό. Ιβάρια, γαΐτες, σταφνοκάρια, πελάδες, παραπέμπουν κατευθείαν στη λιμνοθάλασσα, που ταυτίστηκε με τα πιο λαμπρά χρώματα της ιστορίας μας.

Στα βόρεια σύνορα του Νομού με τον Αμβρακικό Κόλπο, εκτείνονται σπουδαίοι υγρότοποι που προστατεύονται σε Εθνικό, Ευρωπαϊκό και Διεθνές επίπεδο: *η λιμνοθάλασσα Κατάφορσκον ή Ανοιξιάτικον, η λιθ της Βόνιτσας, η λιθ της Ρούγας και το έλος της Μπούκας*. Από τη μεριά του Ιονίου Πελάγους βρίσκεται η *λιθ Στενού Λενκάδας*.

Λίμνες & Τεχνητές λίμνες

Τριχωνίδα (Natura, Εθνική Νομοθεσία)

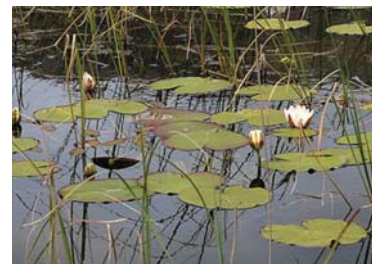
Στο βυθό της καθιζάνουν ακόμα ίχνη από το παραλίμνιο δάσος που υπήρχε άλλοτε στο μεγαλύτερο μέρος της, ενώ σήμερα τα νερά της σκιάζουν μερικές μόνο φτελιές, ιτιές και λεύκες. Είναι η μεγαλύτερη λίμνη στην Ελλάδα τόσο σε έκταση όσο και σε υδατικό δυναμικό, με νερά που ανανεώνονται διαρκώς από ρυάκια και εσωτερικές πηγές, εξασφαλίζοντας και την ποιότητά τους. Τόσο η παραγωγικότητα της λίμνης σε αλιεύματα όσο και η στήριξη της γεωργίας την κατέστησαν σπουδαίο φυσικό πόρο, ενώ η ποικιλότητα της ιχθυοπανίδας αλλά και της χλωρίδας με τους χαρακτηριστικούς καλαμώνες να την περιζώνουν προσφέροντας καταφύγιο στην άγρια πανίδα, δημιουργούν μαζί και με τα υγρολίβαδα ένα σημαντικό οικοσύστημα και ένα μαγευτικό τοπίο.

Λοσιμαχεία (Natura, Εθνική Νομοθεσία)

Τροφοδοτείται από την Τριχωνίδα μέσω της τεχνητής τάφρου του Αλάμπεη και από το ρέμα της Ερμίτσας, ενώ βρίσκεται σε άμεση σύνδεση και με τον Αχελώο μέσω της τεχνητής τάφρου του Διμικού. Παρά τις ανθρώπινες δραστηριότητες, διατηρεί σε μεγάλο βαθμό την πανίδα και τη χλωρίδα της, αλλά και τη φυσική της ομορφιά, παρουσιάζοντας επίσης επιστημονικό και εκπαιδευτικό ενδιαφέρον.

Βουλκαριά (Natura, Εθνική Νομοθεσία)

Λίμνη με ιδιαίτερη φυσική ομορφιά και πολύ καλή φυσική κατάσταση, αποτελεί καταφύγιο για σημαντικούς πληθυσμούς άγριας πανίδας, ενώ η σπουδαιότητά της επιτείνεται καθώς στη χλωρίδα της περιλαμβάνεται το υδρόβιο είδος *Cladium mariscus* στη ζώνη των καλαμώνων και το είδος *Nymphaea alba*, που αντιπροσωπεύεται από πληθυσμούς ιδιαίτερα υποβαθμισμένους στην Ελλάδα.

Οξερός (Natura, Εθνική Νομοθεσία)

Σημαντικός σταθμός για μεταναστευτικά και φωλεάζοντα πουλιά, η λίμνη φιλοξενεί ενδιαφέροντα είδη χλωρίδας και πανίδας, ενώ η παρουσία της βίδρας στα νερά της αποτελεί ένδειξη υγιούς οικοτόπου.

Αμβρακία (Natura, Εθνική Νομοθεσία)

Η μοναδική μικροχλωριδική σύστασή της με 56 είδη φυκιών άγνωστα στον ελληνικό χώρο, η παρουσία του είδους *viola* που πιστοποιεί ένα υγιές φυσικό περιβάλλον, αλλά και το πλούσιο οικοσύστημα και η παρουσία επίσης σημαντικής ορνιθοπανίδας καθιστούν τη λίμνη σημαντικό υγρότοπο.

Σαλτίνη (Natura, Εθνική Νομοθεσία)

Πολύ ρηχή, μικρή και περιοδικά αλυμρή ή υφάλμυρη λίμνη κοντά στον Αμβρακικό. Συνιστά αξιοσημείωτο υγρότοπο, καθώς στις εκτεταμένες ρηχές και λασπώδεις ακτές της βρίσκουν καταφύγιο πολλά μεταναστευτικά πουλιά.

Τεχνητές λίμνες Καστρακίου, Κρεμαστών, Στράτου & Αγίου Δημητρίου (Εθνική Νομοθεσία)

Θέλοντας να καλύψει τις συνεχώς αυξανόμενες ενεργειακές του ανάγκες, ο άνθρωπος εκμεταλλεύτηκε τη δύναμη του νερού. Τα τρία φράγματα του Αχελώου στο Καστράκι, στα Κρεμαστά και στο Στράτο για τη λειτουργία υδροηλεκτρικών σταθμών και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, και ένα ακόμα φράγμα - το φράγμα του Ευήνου στον Άγιο Δημήτριο για να υδροδοτηθεί η πρωτεύουσα, δημιούργησαν αντίστοιχα τις ομώνυμες τεχνητές λίμνες, οι οποίες σταδιακά εξελίχθηκαν σε οικοσυστήματα που συγκαταλέγονται σήμερα στους υγρότοπους του νομού.

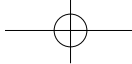

ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

Η Ελληνική Νομοθεσία για την προστασία της φύσης περιλαμβάνει νόμους και νομοθετικά διατάγματα που αφορούν στην προστασία ειδών, στην προστασία ειδών και ενδιαιτημάτων, και στη διαχείριση του φυσικού χώρου και των πόρων. Επιπλέον φυσικές περιοχές αναγνωρίζονται ως προστατευόμενες με την καταχώρησή τους στο πλαίσιο Διεθνών Συμβάσεων (Ramsar, UNESCO, Συμβούλιο της Ευρώπης, Σύμβαση Βαρκελώνης) ή την ένταξή τους στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο Natura 2000.

- **N.1650/1986:** προστασία του περιβάλλοντος.
- **N. 2055/1992:** κυρώνει τη σύμβαση διεθνούς εμπορίας απειλούμενων ειδών της άγριας πανίδας και αυτοφύους χλωρίδας (Σύμβαση CITES).
- **N. 1469/1950:** τόποι ιστορικοί και ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.
- **N.Δ. 996/1971:** εθνικοί δρυμοί, αισθητικά δάση και διατηρητέα μνημεία της φύσης.
- **N.Δ. 191/1974:** κυρώνει τη διεθνή Σύμβαση Ραμσάρ που υπογράφηκε από την Ελλάδα στις 2.2.1971.
- **N. 177/1975:** καταφύγια θηραμάτων.
- **N. 1335/1986:** κυρώνει τη διεθνή Σύμβαση Βέρνης για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης.
- **N. 2204/1994:** κυρώνει τη σύμβαση για τη βιολογική ποικιλότητα, που υπογράφηκε στο Ρίο ντε Τζανέιρο στις 5.7.1992, και την Απόφαση 93/626/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- **N.998/1979:** προστασία δασών και δασικών εκτάσεων.
- **N. 1337/1983:** επέκταση πολεοδομικών σχεδίων και πολεοδομικής ανάπτυξης.
- **N. 1739/1987:** διαχείριση υδατικών πόρων.
- **ΚΥΑ 33318/3028/98:** εναρμόνιση της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.
- **N. 2742/1999, ΦΕΚ207/Α:** χωροταξικός σχεδιασμός και αειφόρος ανάπτυξη και άλλες διατάξεις.
- **N. 2719/1999, ΦΕΚ 106/Α:** κύρωση της διεθνούς Σύμβασης Βόννης για τη διατήρηση των αποδημητικών ειδών της άγριας πανίδας.
- **N. 2971/2002, ΦΕΚ 285/Α:** αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις.
- **N. 3199/2003, ΦΕΚ 280/Α:** προστασία και διαχείριση των υδάτων – Εναρμόνιση με την οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000.
- **N. 3208/2003, ΦΕΚ 303/Α:** προστασία των δασικών οικοσυστημάτων, κατάρτιση δασολογίου, ρύθμιση εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων και άλλες διατάξεις.
- **N. 3233/2004, ΦΕΚ 51/Α:** κύρωση του Πρωτοκόλλου της Καρθαγένης για τη Βιοασφάλεια στη Σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλότητα.
- **N.3495/2006, ΦΕΚ 215/Α:** κύρωση του νέου αναθεωρημένου κειμένου της Διεθνούς Σύμβασης προστασίας φυτών.
- **Κοινοτική Οδηγία 79/409/ΕΟΚ:** για τη διατήρηση των αγρίων πουλιών
- **Κοινοτική Οδηγία 92/43/ΕΟΚ:** για τη διατήρηση των φυσικών ενδιαιτημάτων και των ειδών άγριας πανίδας και αυτοφύους χλωρίδας.
- **Κοινοτική Οδηγία 2000/60/ΕΟΚ:** για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων.
- **Κοινοτική Οδηγία 2006/118/ΕΟΚ:** προστασία των υπόγειων υδάτων από τη ρύπανση και την υποβάθμιση.
- **Κοινοτική Οδηγία 2008/56/ΕΟΚ:** περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική).

Ο Νομός Αιτωλοακαρνανίας και οι υγρότοποι του.

